https://nrat.ukrintei.ua/indeks-nisenitnyczi-dlya-oczinyuvannya-yakosti-doslidzhen-dokazy-chy-psevdonaukovi-argumenty/

«ІНДЕКС НІСЕНІТНИЦІ» ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ: ДОКАЗИ ЧИ ПСЕВДОНАУКОВІ АРГУМЕНТИ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джона Росса «Професор розробив «індекс нісенітниці» для політичних досліджень».

Йдеться про запропоновану австралійським дослідником Пат Томсон методику оцінювання того, наскільки політичні документи відповідають базовим стандартам доказових досліджень, який має п'ятирівневу шкалу від нуля (документ не містить ознак нісенітниці) до четвертого, крайнього рівня неприйнятності. Ідея запровадження такого показника виникла через розчарування тим, як уряди та лобістські організації використовують недостатньо якісні дослідження для обґрунтування своїх позицій. Причому увага акцентується не стільки на проблемі існування дійсно слабких досліджень, а на тому, що документи аналітичних центрів, громадських організацій та урядові пропозиції можуть містити твердження, які насправді не випливають із наведених доказів. При цьому механізми спростування таких тверджень часто виявляються нездатними конкурувати з яскравими повідомленнями медіа чи гучними політичними заявами. Запропонований

підхід базується на перевірці фактів та науковому рецензуванні, потребує знання базових принципів досліджень і предметної галузі, але забезпечує швидке і прозоре застосування як практичного інструменту для критичного читання. Методика передбачає надання відповідей на 19 запитань, що дозволяє визначити, наскільки документ відповідає базовим вимогам дослідницької роботи. Серед критеріїв — повнота огляду наукової літератури, відповідність методів поставленому завданню та визнання авторами обмежень власного дослідження. Головний фокус на тому, чи справді наведені докази дають підстави для зроблених висновків. Звісно, будь-яке дослідження має певні обмеження і академічна культура вимагає чітко визначати, які висновки можна, а які не можна робити на його основі. Проблема виникає тоді, коли обережні академічні формулювання втрачаються при залученні до публічної політики і стають категоричними рекомендаціями. Томсон жартома говорить про «дослідження нісенітниці» як про напрям, що вже виникає в антропології, освіті, філософії та бізнесі. Стаття порушує питання про здатність академічної спільноти реагувати на слабко обґрунтовані політичні твердження так само швидко й зрозуміло, як вони поширюються в публічному просторі.

Детальніше:
https://www.timeshighereducation.com/news/professor-develops-bullshit-index-policy-research

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-08-18

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів